

Nyt Liv – historisk og aktuelt

Bevægelsen 'Nyt Liv' blev stiftet af Herbert Neimanas. Han var ansat af KFUM og Indre Mission fra 1954 til 1965, hvor han blev afskediget. Den ny bevægelse voksede frem i 1965-1966 i forlængelse og konsekvens af denne afskedigelse. På den baggrund er det naturligt at indlede en historisk beskrivelse af Nyt Liv med nogle ord om Neimanas og hans tjeneste før 1965.

Herbert Neimanas var født i Litauen, men måtte sammen med sin familie flygte for den sovjetiske hær i 1944. I en flygtningelejr i Danmark mødte han evangeliet gennem en dansk præst og kom til tro. I de efterfølgende år og under sin uddannelse til snedker begyndte han at virke som forkynder for unge fortrinsvis i KFUM & K. Efter et ophold på Haslev udvidede højskole blev han i 1954 kaldet til at være KFUM-sekretær. I de følgende elleve år arbejdede han for KFUM og fra 1957 også for Indre Mission i henholdsvis Thy, Vestjylland og Vestsjælland.^{1[1]}

I 1950'erne var KFUM & K og Indre Mission præget af stærke indre brydninger. En 'progressiv' fløj arbejdede for, at man skulle nedtone vækkelsesforkyndelsen, kaldet til omvendelse og kaldet til at bryde med den vantro verdens livsform og idealer. I stedet skulle man åbne sig for verden og for kulturen, leve med i tiden, gøre sig gældende i samfundet og lægge vægt på det positive i menneskelivet. Missionshuset skulle være præget af en rummelig kultur. Man skulle give plads for sociale aktiviteter, for aktuelle og almenmenneskelige emner, for prædikanter med forskellig teologi og for forskellige måder at være kristen på også på det etiske område. Det var i denne periode, Indre Mission mistede næsten en hel generation unge. I store dele af bevægelsen forstummede den klare bibelske forkyndelse til vækkelse, tro på Jesus og efterfølgelse af ham. I stedet blev der givet plads for forkyndere, som var præget af samtidens teologiske strømninger i form af bibelkritik, dennesidighed og moralisme. Den nye forkyndelse nedbrød tilliden til Bibelen som Guds ord, udviskede skellet mellem kristne og ikke-kristne, svækkede bevidstheden om frelsens alvor, sammenblandede lov og evangelium og efterlod mange unge i åndelig forvirring og rådvildhed.

Mange i Indre Mission var bedrøvede over udviklingen. Det var en nød for dem, at den opvoksende generation måtte komme til personlig tro på Jesus og til åndelig afklaring i troslivet. De var bevidste om, at det afhang af Guds Ånds gerning i hjerterne gennem en klar og sand bibelsk forkyndelse. Derfor voksede bønnen frem om en fornyelse af forkyndelsen og om vækkelse.

På denne baggrund er det forståeligt, at mange i Indre Mission glædede sig, da de mødte og hørte en prædikant som Herbert Neimanas. Han forkyndte vækkende, centralt og sjælesørgerisk, og i de tidlige 1960'ere var han redskab til vækkelse mange steder i Indre Mission. Men vækkelserne vakte ikke kun glæde.^{2[2]}

I sin bog om Indre Mission fra 1945-1980 skriver Kurt Larsen: 'Paradoksalt nok blev netop 60'ernes vækkelser til megen uro inden for Indre Mission.'^{3[3]} Som eksempel nævner Kurt Larsen en møderække med Herbert Neimanas i 1962 i Dronninglund. Der blev ganske vist skrevet meget positivt om møderækken i Indre Missions Tidende: "Ikke i mange år havde bladet bragt artikler i en så glad og optimistisk tone som den, der nu lød fra Dronninglund i Vendsyssel." Men

^{1[1]} Herbert Neimanas, 'Flugten og andre erindringer', Agape, 2002

^{2[2]} Larsen, s.33-100; Mikkel Vigilius, 'Kirke i kirken', 2004, s. 283, 346-347

^{3[3]} Kurt Larsen, 'Indre Mission i ny tid', Lohse forlag, 1986, s.163

der var i høj grad også kritiske røster. ”Det skyldtes den mand, der var vækkelsens redskab: Herbert Neimanas. Han var nemlig en mand, som Indre Missions ansvarlige ledere stod usikre overfor.”4[4]

Ifølge Kurt Larsen var der flere grunde til utrygheden ved Herbert Neimanas.

For det første var Neimanas i tydelig opposition til den nye, ’progressive’ linie i Indre Mission. En indremissionær skrev i et brev til hovedbestyrelsen: ”Sekretær Neimanas er ingen tilhænger af brogede lørdag-aften arrangementer i KFUM’s arbejde og er, så vidt jeg har hørt, ked af som sekretær at skulle medvirke til disse. Det er mit indtryk, at den ’rebelske’ linie inden for KFUM piner ham...’5[5] Neimanas’ profil på dette område gav ham ikke kun venner.

Noget tilsvarende gjorde sig gældende for hans vækkende forkyndelse. Hovedbestyrelsen modtog klager over, at Neimanas forårsagede et problematisk skel i ungdomsflokken. Andre gav udtryk for, at han manglede teologisk skoling og fundering.

Hos nogle vakte det skepsis, at Neimanas samarbejdede lokalt med frikirkefolk, som stod på en bibeltro vækkelseslinie. Som Kurt Larsen påpeger det, var der næppe var tale om andet og mere end den form for samarbejde, som også andre indremissionærer praktiserede i forbindelse med f.eks. Evangelisk Alliance. Men Neimanas’ person var i forvejen belastet og derfor blev han genstand for en mere kritisk vurdering.6[6]

Endelig og ikke mindst vakte det uro, at Neimanas tog en række nye og selvstændige initiativer. Han indledte bl.a. et dansk-norsk samarbejde om bibelkurser, hvor man samlede folk om en central bibelsk forkyndelse og sang fra et sanghæfte, som Neimanas selv havde udformet. Kurt Larsen giver arbejdet følgende beskrivelse: ”Et bibelarbejde, der som den gamle Indre Mission tog Bibelen ligefremt som Guds ord, og som var på en klar vækkelseslinie.”7[7] Det nye arbejde vakte imidlertid uro, netop fordi det var opstået som et selvstændigt initiativ. Indre Missions hovedbestyrelse valgte at tage en samtale med Neimanas og de øvrige ansvarlige om arbejdet. Efter samtale besluttede hovedbestyrelsen at bakke op om de folk, som arrangerede bibelkurserne, og opfordrede Indre Missions venner til at gøre det samme: ’Giv dem lov til at bruge missionshuset – anbefal samfundet at gå med – og stå sammen med det – så bliver der ingen splittelse, og måske det endda kan give fornyelse.’8[8]

I de følgende år skete netop det, som hovedbestyrelsen havde ytret ønske om. Stadigt flere sluttede op om bibelkurserne, og mange oplevede en åndelig fornyelse og afklaring ved den forkyndelse, de mødte her. På den baggrund kom det som et chok for Neimanas’ støtter, at Indre Missions hovedbestyrelse i april 1965 meddelte, at man ville bringe hans ansættelse til ophør. Hvad var årsagen? Som Kurt Larsen påpeger det, var det nærliggende at få den tanke, ”at der ikke længere var plads for Indre Missions gamle bibelsyn og vækkelseslinie i bevægelsen. Nu havde man fyret den mand, der frem for nogen tegnede denne linie i dagens Indre Mission!”9[9]

4[4] Larsen, s.163-164

5[5] Larsen, s.164

6[6] Larsen, s.168

7[7] Larsen, s.166

8[8] Larsen, s.165

9[9] Larsen, s.166

I udgangspunktet havde Indre Missions ledelse ønsket, at fyringen skulle foregå uden offentlig opmærksomhed og begrundelse. Men der blev skrevet om den både i aviser og i breve til Indre Missions ledelse. Under dette tryk meddelte Indre Missions formand til sidst, at Neimanas var blevet fyret på grund af 'mangel på loyalitet'. Som konkrete eksempler på manglende loyalitet nævnte man frem for alt to ting: For det første de føromtalte bibelkurser, der ifølge Indre Missions ledelse var ved at udvikle sig til en konkurrerende virksomhed i forhold til Indre Missions almindelige arbejde. For det andet anvendelsen af et bibelmateriale, som var udarbejdet af det internationale evangelisationsarbejde, 'Navigatørerne', og som skulle hjælpe nye i troen til at lære bibelvers udenad.¹⁰[10]

Den officielle begrundelse for fyringen fjernede ikke forundringen hos Neimanas' støtter i Indre Mission. Vel var Neimanas mere end almindeligt initiativrig og selvstændig, men de ting, man fremholdt som eksempler på illoyalitet, kunne ikke med nogen rimelighed danne grundlag for en uvarslet firing. Mange var overbevist om, at fyringen reelt skyldtes en modvilje mod Neimanas' åndelige linie og mod, at en voksende gruppe i Indre Mission fandt større glæde over tryghed ved denne linie end ved den, som de mødte mange andre steder i Indre Mission - til dels også hos ledelsen.

I et tilbageskuende historisk perspektiv er det tankevækkende, at Neimanas' arbejde for en bibeltro vækkelseslinie i Indre Mission tidsmæssigt faldt sammen med, at et kristent studenterarbejde med en tilsvarende stærk vægtlægning på bibeltroskab og vækkelsesforkyndelse voksede frem i Danmark. 'Kristeligt Forbund for Studerende' blev stiftet i 1956, og op igennem 1960'erne mødte en lang række unge fra Indre Mission igennem dette arbejde en forkyndelse og åndelig vejledning, som vakte tillid hos dem til Bibelen som Guds ord og gav dem en personlig erfaring af den livgivende kraft i en central bibelsk forkyndelse til vækkelse og evangelisk tro på Jesus. I 1970'erne kom en række af disse unge til at indtage ledende poster i Indre Mission. Den nye generation af ledere bidrog på afgørende måde til, at bevægelsen fandt tilbage til en bibeltro vækkelseslinie.¹¹[11]

Midt i 1960'erne var forholdene imidlertid anderledes i Indre Mission, og arbejdsvilkårene var svære for en mand med Neimanas' profil. At han ikke stod alene, blev imidlertid klart efter fyringen. Han modtog en lang række opmuntringer fra folk, som havde glædet sig over hans forkyndelse og initiativer, og han blev stærkt tilskyndet til at fortsætte sit arbejde for evangeliets udbredelse. Mange af Neimanas' støtter tilkendegav, at de gerne ville støtte ham med forbøn og økonomi. På denne baggrund bad han ved årsskiftet 1965-66 en ven om at være kasserer for et nyt arbejde, som fik navnet 'Nyt Liv'.

Nyt Liv kom i løbet af det næste årti til at fremstå som en selvstændig bevægelse ved siden af de tre 'gamle' missionsforeninger: Indre Mission, Luthersk Mission og Evangelisk Luthersk Mission. Selvom Nyt Liv havde sin oprindelse i Indre Mission, blev det snart klart, at bevægelsen teologisk og åndeligt stod Luthersk Mission nærmere. Det gjaldt både i bibelsyn, vækkelsessyn og kirkesyn.

I kirkesynet var Nyt Livs venner generelt skeptiske over for den folkekirketro, som prægede efterkrigstidens Indre Mission, og som indebar, at mange missionsfolk trofast gik i kirke hos deres sognepræst, også selvom præstens forkyndelse var bibelkritisk og trosnedbrydende. Folkene i Nyt Liv var generelt også kritiske over for Indre Missions lære om dåben – at den var det eneste middel

¹⁰[10] Larsen, s. 167; Neimanas, s.105

¹¹[11] Larsen, s. 193-203, 222-223; Vigilius, s. 347-349

til genfødsel, at dens genfødsel virkning var umistelig, og at de vantro døbte derfor rummede positive virkninger af Guds nåde i sig. De kunne ikke se den bibelske begrundelse for denne lære og mente, at den undergravede en sand og klar forkyndelse til de vantro døbte.

Nyt Livs teologiske profil betød, at bevægelsens venner i 1970'erne, da Dansk Bibel-Institut og Menighedsfakultet blev etableret, primært identificerede sig med den første institution. De var helt på linie med Dansk Bibel-Institut i en ureserveret tillid til hele Bibelen som Guds ufejlbare ord. Bibelsynet er formuleret således i Nyt Livs formålsparagraf: "Nyt Liv bygger sit arbejde på Bibelen som Guds eget ord, talt gennem mennesker, under Helligåndens inspiration. Bibelen er som sådan uden fejl og indre modsigelser, urokkelig og fuldt troværdig, såvel i dens helhed som i alle dens enkelte dele." Ledelsen i Nyt Liv fastslog, at man kun ville ansætte medarbejdere med dette bibelsyn, og at det også måtte være vejledende for, hvem man kaldte som forkyndere og skribenter.¹²[12]

Nyt Liv følte endvidere en betydelig samstemmighed med Dansk Bibel-Institut i et lavkirkeligt orienteret og folkekirkekritisk kirkesyn. I udgangspunktet forstod man sig som en folkekirkelig bevægelse, men man udviklede tidligt en åben holdning over for udtræden af folkekirken. I 1995 var en række Nyt Liv-venner med til at tage initiativ til en luthersk frimenighed i Frederikssund, og siden da har venneflokket omfattet både frimenighedsfolk og medlemmer af folkekirken.

Fra begyndelsen har Nyt Liv adskilt sig mest markant fra de tre 'gamle' missionsforeninger ved sin arbejdsform. Nyt Liv har ikke taget sigte på at danne lokale forsamlinger, som kunne bære Nyt Livs navn. Man har derimod set det som sit kald at tage ansvar for møder, stævner, evangelisationsfremstød og lejre, som kunne tjene til menneskers frelse og troens opbyggelse. Dem, som blev vundet gennem arbejdet, har man opmuntret til at søge ind i bibeltro, evangelisk lutherske forsamlinger, hvor de boede. Dem, som oplevede en åndelig fornyelse og hjælp gennem Nyt Liv, har man tilsvarende opmuntret til at engagere sig i en god, lokal menighed. I en historisk beskrivelse af Nyt Livs arbejde skriver Herbert Neimanas: "Mange mennesker kom til personlig tro på Jesus, andre oplevede en fornyelse i deres gudsforhold. Og når de bagefter fortsatte i deres egne menigheder og forsamlinger, bragte de velsignelsen med sig og delte den med andre. Det var jo også formålet med Nyt Livs arbejde. Vi havde ikke noget ønske om at danne nye menigheder, men ville gerne være til inspiration og hjælp i det allerede bestående arbejde."¹³[13] Nyt Livs venner har således i almindelighed haft deres åndelige hjem i en lokal sognemenighed eller missionshusforsamling og har ofte lagt et stort arbejde her.

Dette arbejdsprincip gælder fortsat. Nyt Livs arbejde tager stadig sigte på at være et supplement og ikke et alternativ til det bestående arbejde. Målet er at samle folk om en vækkende, opbyggende og åndeligt vejledende forkyndelse på et klart bibelsk og evangelisk luthersk grundlag. Ikke desto mindre har ledelsen i Nyt Liv inden for de senere år tilkendegivet, at hvis en lokal gruppe lutherske troende står uden netværk og ønsker at knytte til ved Nyt Liv, vil man være åben over for dette. Med formand Bent Christensens ord: "Nyt Liv har gennem de sidste mange år ikke været samfundsdannende, men ønsker nogen at bruge Nyt Livs navn for derigennem at markere, hvad de står for, ser vi en opgave i at støtte dette."¹⁴[14]

¹²[12] Oplæg ved Bent Christensen, Dronninglund, 11. august 1993

¹³[13] Neimanas s.109

¹⁴[14] Talepapir til præsentation af Nyt Liv 30.01.09

I de første årtier af Nyt Livs virksomhed var den væsentligste arbejdsform møderækker og kampagner. I de første årtier blev der arrangeret en lang række store mødekampagner i sportshaller og andre store lokaler rundt om i landet. Der blev gjort et omfattende arbejde forud for kampagnerne i forbøn, praktisk tilrettelæggelse, annoncering og personlig indbydelse, og prædikanterne blev opmuntret til at prædike centralt og evangelisk til vækkelse og omvendelse. Kampagnerne oplevede stor tilstrømning, og mange oplevede et skelsættende gennembrud til personlig tro gennem den forkyndelse, de mødte her.

Under indtryk af de mange nyfrelste blev det klart for lederne i Nyt Liv, at der var behov for samlinger om Guds ord, hvor de nye i troen kunne modtage forkyndelse og undervisning til opbyggelse og vejledning. De lokale menigheder kunne give en del på dette område, men ofte var der behov for mere end det, som de lokale menigheder kunne give. Derfor oplevede man et kald til at udvide arbejdet i Nyt Liv. Med Neimanas' ord: "Det var ikke nok kun at arrangere vækkelsesmøder, der var også brug for bibelundervisning med sigte på vandringen med Kristus. Der var fare for, at de nyfrelstes spinkle tro kunne stagnere og lide skibbrud, hvis de ikke fik hjælp."15[15] Ud fra denne erkendelse voksede ønsket frem om at etablere et kristent kursuscenter et centralt sted i landet. Stedet fandt man i Fjellerup på Djursland, hvor man i 1973 købte en stor naturgrund. Efter købet opstod tanken om at etablere en kristen efterskole på grunden og forene to gode formål på samme sted - skolevirksomhed og kursusvirksomhed: "Så kunne stedet blive anvendt året rundt i kristent regi og til gavn for ungdommen. I ferieperioderne kunne der blive afholdt familiebibelcamping, seniorlejre m.m."16[16]

I 1975 kunne 'Djurslands Efterskole' tage imod de første elever. Efterskolen har sin egen bestyrelse, som ikke er underlagt Nyt Livs landsledelse. Der er derfor mulighed for, at skolen kan udvikle en selvstændig profil i forhold til den, som repræsenteres af Nyt Livs landsledelse. Dette forhold har gennem årene givet anledning til en række drøftelser - senest om musiksyn. Det har vist sig, at skolens bestyrelse og Nyt Livs landsledelse ikke kunne blive enige i denne sag. Nyt Livs ledelse ønskede ikke, at man gjorde brug af heavy metal-musik til koncerter på skolen, mens skolebestyrelsen ikke så noget problem heri. Bestyrelsen valgte dog i denne sag at respektere ønsket fra Nyt Livs ledelse.

Ifølge vedtægterne for efterskolen, og for Nyt Liv, har Nyt Livs ledelse ret til at besætte tre af posterne i skolens bestyrelse og endvidere er der i lejekontrakten mellem Skolen og Nyt Liv aftalt, at Nyt Liv har ret til at benytte skolens bygninger i alle årets skoleferier og i de weekender, hvor skolen ikke selv bruger bygningerne - min. 2 årlige weekender. I gennem mange år har Nyt Livs landsledelsen yderligere taget ansvar for at ansætte og lønne en eller et par 'ungdomskonsulenter', der var tilknyttet efterskolen med særlig henblik på at samtale med og øve sjælesorg blandt eleverne.

I årene efter 1975 blev efterskolen i Fjellerup det centrale samlingssted for Nyt Livs venner og er det fortsat. Mellem møderne og lejrene har bladet 'Nyt Liv' fungeret som et sammenknyttende bånd mellem bevægelsens venner. Bladet er ikke nedlagt, men er aktuelt reduceret til et nyhedsbrev. Enkelte steder i landet er der blevet dannet særlige Nyt Liv-bibelkredse. I dag findes de kun i Dronninglund.

15[15] Neimanas s.110

16[16] Neimanas s.111

I begyndelsen af 1990'erne kom Nyt Liv's arbejde ind i en alvorlig krise. Ledelsen var tvunget til at afskedige Herbert Neimanas på grund af syndige forhold i hans liv, som var uforenelige med tjenesten. Det var en dyb og smertelig tragedie på alle planer. Indtil da havde Neimanas været den samlende og ledende skikkelse i arbejdet, og der var ingen naturlig efterfølger for ham. I de efterfølgende år svækkedes arbejdet i betydelig grad, og man blev enige om at samle kræfterne om et enkelt årligt arrangement: en sommerbibelcamping i Fjellerup.

For en ydre betragtning blev den årlige bibelcamping gradvist en succes, for så vidt som opslutningen tog til. Midt i 1990'erne kunne man således samle 300 mennesker i Fjellerup. På de indre linier oplevede man imidlertid en tiltagende åndelig og teologisk splittelse. En yngre gruppe af ledere orienterede sig stadigt stærkere mod den karismatiske bevægelse og 'Dansk Oase'. Det prægede i tiltagende grad både mødeformer og musikformer, forkyndelsen og den åndelige vejledning. Den ældre generation af ledere så med voksende bekymring på det, som skete, og forsøgte efter bedste evne gennem samtale og rådgivning at lede arbejdet ind i et sundt åndeligt spor. Men med tiden kom det til at stå klart, at der var tale om en uforenelig modsætning mellem forskellige åndelige grundsyn og ønsker for arbejdet. I 1993 kom det til et endeligt opgør i landsledelsen, hvor den karismatisk orienterede linie blev afvist af et flertal i ledelsen. Resultatet blev, at en stor del af de yngre ledere og størstedelen af venneflokkene forlod arbejdet. De, som blev tilbage, havde ikke ressourcer til at arrangere bibelcamping. Den følgende sommer var der derfor ingen samling i Fjellerup. Det var i det hele taget et åbent spørgsmål, om arbejdet kunne føres videre. Det var tydeligt, at man betalte en overordentlig høj pris for at bringe arbejdet tilbage på en klar bibelsk og evangelisk linie.

I forbindelse med opgøret midt i 1990'erne formulerede de ledere, der ønskede at føre Nyt Liv tilbage til den oprindelige åndelige og teologiske linie, en række udtalelser om spørgsmål som musikformer, evangelisationsformer og karismatisk teologi. I disse udtalelser møder man den åndelige profil, som kendetegner Nyt Livs arbejde i dag og har gjort det siden opgøret. I det følgende skal der bringes nogle uddrag fra udtalelserne.

Om *musikformer* i det kristne arbejde skriver man bl.a.: "Det første, man altid må tænke på, når det gælder at bedømme sang og musik i en åndelig sammenhæng er: 'Er det noget, der skaber gudsfrygt, eller er det noget, der borttager gudsfrygten?' For det er sådan, at alle, der virkelig glæder sig i Herren, de gør det på en sådan måde, at helligheden ikke forsvinder. Det bliver ikke en glæde, som verdens børn også glæder sig over, såsom en fodboldkamp eller noget andet. Men det bliver en glæde med bæven, som der står i Sl 2,11: 'Tjen Herren i frygt, og fryd jer med bæven' (1931.-oversættelsen). Endvidere læser vi, at da de mødte den opstandne, da gik de skælvende bort fra graven (Mt 28,8). Vi mennesker kommer aldrig i et kammerat-lignende forhold til vor frelser og Gud. Det er altid et forhold, hvor gudsfrygten er til stede."

"I den form for sang, som nu er ved at trænge ind mange steder, er det, som bringer mennesker til at skælve og råbe: 'Kan også jeg blive frelst?', helt borte. Det er blevet så let som ingenting at komme, man skal bare råbe disse ting, synge disse ting, føle sig glad og opløftet, og så siger man, at man har mødt Jesus. Men har man det? Gud bor hos den knuste og i ånden bøjede, og mange må sige med Peter: 'Gå bort fra mig, Herre, for jeg er en syndig mand.'

Alt dette er nu borte, og i stedet er det blevet populært at synge om Jesus, og det drager mange mennesker. Men det underlige er, at når man drager mennesker med midler, der ikke skaber gudsfrygt, tænk, så drager man dem bort, selvom de tror det modsatte.

Det er det, der i dag er vores nød. Det er ikke et spørgsmål om smag, men om indhold. I det hele taget er der ingenting, der i det åndelige liv beror på smag. Alt må bedømmes åndeligt, som Paulus siger det. Det er den åndelige, der kan bedømme alt.

Her er det vores ansvar som ledere, i lyset af Guds ord, at bedømme det, vi har ansvar for, og afvise det, der nedbryder gudsfrygten. Alt, hvad der gør synden til en lille bisag, der hurtigt er overstået; alt, hvad der gøres, så Kristi kors ikke er i centrum, det må afvises."

Om teksterne i kristne sange fastslår Nyt Livs ledelse, at hvis de skal blive til hjælp i troens liv, må de "herliggøre Jesus og ikke andre". De må ikke være tvetydige, "men have et klart evangelisk budskab". Musikken må bidrage til, at opmærksomheden rettes mod sangenes indhold og budskab. "Al musik, også rytmisk, skal underbygge og ledsage teksten, ikke overdøve den." De, som træder frem med sang i den kristne forsamling, må have en "værdig og rolig optræden, sømmelig påklædning, ikke skygge for evangeliet." Lederne i det kristne arbejde må vedkende sig ansvaret for at vurdere og evt. sortere i det, som synges. "Før der træffes aftale med kor/solister, er det naturligt med en samtale om tekster og musikstil. Før møderne er det naturligt, at mødeleder, taler og kor aftaler, hvad der skal synges." "Der skal være harmoni mellem sang og musik og den forkyndelse, der lyder ved vore møder."

Om *evangelisationsformer* skriver man: "Ser vi på den åndelige situation i vort land, er der meget, der har kristennavn, men alligevel fylder os med uro og bekymring. Paulus forsøgte aldrig at drage mennesker til Herren med denne verdens midler....Faren i dag er den, at forførende ånder som aldrig før anvender Jesu navn og Bibelens ord på en sådan måde, at selvom Jesu navn bruges, selvom Bibelen citeres og selvom Gud kaldes Faderen, så er det hele blevet så populariseret, at det er blevet, hvad Paulus i 2 Kor 11 kalder en anden Jesus, en anden Ånd og et andet evangelium. Så kommer mennesker ganske vist strømmende, og de råber Jesus, og de taler om frelse, og de har det måske meget godt indbyrdes. De synes, de er gode kammerater, men gudsfrygten har lidt skade, og det allerværste er, at man kommer til Jesus uden at være bøjet i knæ under vægten af sin egen synd."

"Vi har et evangelium, og det har et ganske bestemt indhold. Det er ordet om korset for dig og mig. Når mennesket bliver overbevist om synd, da bliver det lille og bange for at gå fortabt. Når det går op for selv det pæneste menneske, at der er noget, som hedder fortabelse, da bliver det bange. Det bliver aldrig populært. Det er altså et åndeligt spørgsmål. Det er dybest set et spørgsmål om, hvorvidt evangeliet skal forkyndes i evangeliets egen hellighed, eller om evangeliets skal populariseres.

Vor Herre Jesus gjorde aldrig det mindste for at drage mennesker på den måde, med verdens metoder. Han afviste dem, der ville gøre ham til konge. Og når han kom ind i de forskellige hjem, da overtrådte han undertiden høflighedens almindelige regler. Han sagde til Martha: 'Du gør dig bekymringer og er urolig for mange ting. Men ét er fornødent.' Og til farisæeren sagde han ikke, at det var pænt af ham at indbyde ham, men han sagde: 'Du gav mig intet kys'. Han gjorde intet for at vinde mennesker med denne verdens midler, og det gør han heller ikke i dag. Han er hellig, og derfor er han i en vis forstand frastødende, og han støder alle mennesker bort, der ikke vil bøje sig for sandheden. Det er denne Herre, vi vil tjene."

Om udfordringen fra *den karismatike teologi* skriver man: "Gud har sat os ind i de helliges samfund for at bevare os og bruge os. Der foregår i dag en vældig åndskamp også i den del af Guds rige, hvor vi er sat. Som ledere har vi...ansvar for andre, og her har vi pligt til at sige JA og NEJ, så det kan høres...:

NEJ - man kan ikke øve sig i tungetale.

JA - Gud kan også ville sygdom for sine børn.

NEJ - det er ikke ensbetydende med manglende tro at være syg.

NEJ - troende døbte mennesker kan ikke være besat af dæmoner.

NEJ - intet profetisk budskab kan sætte sig ud over en bedømmelse ud fra Guds ord eller forpligte en menighed på linie med Skriften.

NEJ - du møder ikke Gud i oplevelser, men i ordet.

Ja - ligegyldigt hvor åndsfuldt, du bliver, vil du også samtidig have lysten til at synde.

NEJ - til litteratur, der forvirrer og lammer, på grund af en ubibelsk åndsdaåblære, selvom den er aldrig så spændende og rig på oplevelser og undere.

De indre brydninger i Nyt Liv bidrog i høj grad til at skabe afklaring om bevægelsens åndelige og teologiske profil. Hos dem, som blev tilbage, styrkedes og fornyedes glæden over den evangelisk lutherske teologi som en hjælp til at blive bevaret i troen på *Jesus alene* på grundlag af *Skriften alene*.

Men det var få, som blev tilbage. Efter et år helt uden sommersamling, mødtes en håndfuld familier det følgende år i Fjellerup. Det var så småt, som det næsten kunne blive. Næste år kom der lidt flere, men fortsat så få, at det ikke var naturligt at tale om en 'bibelcamping'. Derfor valgte man betegnelsen 'familietræf'. I de følgende år voksede tilstrømningen langsomt, men støt, og navnlig inden for de sidste par år er deltagereskaren vokset betragteligt.

I den periode, hvor Nyt Liv-arbejdet var reduceret til en meget lille skare, var det en stor opmuntring, at Herbert Neimanas vendte tilbage til fællesskabet. Han var således med ved efterskolens 25 års jubilæum, og deltog også i nogle af de årlige familietræf så meget, som han havde kræfter til det. For dem, som havde videreført arbejdet i de år, hvor Herbert Neimanas var væk, var det en stor glæde, at mærke den samme omsorg hos ham som tidligere for Nyt Livs venner og den samme missionsiver for dem, der ikke kendte Jesus. Det blev for dem et klart vidnesbyrd om, at Gud kan genoprette og skabe nyt på grundlag af syndernes forladelse. I forbindelse med et aftenmøde på et familietræf bad Herbert Neimanas om lov til at aflægge et personligt vidnesbyrd. Han gik op gennem salen med en meget tung byrde på ryggen. Det var en sæk mursten, der var så tung, at han var ved at segne. Han lagde den ved foden af det store kors i mødesalen for på den måde at vidne om, hvor han selv havde fundet nåde og trøst, og for at pege på det eneste sted, hvor der er tilgivelse og frihed for en synder. Herbert Neimanas døde 13. februar 2006.

Den nuværende ledelse for Nyt Liv er meget bevidst om, at der står en stærk åndskamp om forkyndelsens indhold og troens liv i vor tid, og at troens folk har behov for at blive forankret i Guds ord og evangelium for at bevares åndeligt friske, frimodige og myndige. Den stærke bevidsthed om åndskampens alvor og om vigtigheden af en klar bibelsk forkyndelse og teologi har imidlertid ikke ført til, at bevægelsen har mistet sit evangeliserende sigte. Trods meget begrænsede ressourcer har man prioriteret at iværksætte en række evangeliserende opgaver: lejre for socialt udsatte børn, bogudgivelser og videoer med et enkelt kristent vidnesbyrd, møderækker med målrettet evangeliserende forkyndelse, korvirksomhed med vægtlægning på centrale vækkelsessange, sangarrangementet 'Sange vi aldrig glemmer' med et åndeligt vækkende og fornyende sigte, hjælp til bibelslugning og mission i lukkede lande og senest et bibelkursus rettet mod ikke-troende forældre til elever på 'Djurslands Efterskole'.

Ledelsen i Nyt Liv har gentagne gange i de senere år givet udtryk for, at den meget gerne vil styrke den evangeliserende indsats, men at ressourcerne har været begrænsede.

Frem til 2006 var forlagsvirksomhed en væsentlig del af Nyt Livs arbejde. Forlaget var en stor post i budgettet, ikke mindst fordi man her havde den eneste fuldtids lønnede medarbejder. Gradvist udviklede der sig imidlertid en uenighed mellem forlagslederen og Nyt Livs ledelse om, hvilke bøger der burde udgives og sælges gennem forlaget. Forlagslederen ville give høj prioritet til den økonomiske indtjening og ville gerne udgive bøger, som ikke i alle dele var i overensstemmelse med evangelisk luthersk lære. Ledelsen derimod betragtede ikke forlagsvirksomheden som forretning, men som et led i det evangeliserende og åndeligt opbyggende arbejde og ønskede, at der kun blev udgivet og solgt bøger, som man trygt kunne anbefale. Man var overbevist om, at bøger med et blandet indhold af godt og skidt, evangelisk lære og loviskhed, sandhed og forførelse uvægerligt ville nedbryde troen og skabe åndelig forvirring blandt de troende. Derfor kunne man ikke tage ansvar for et forlagsarbejde, som i afgørende grad orienterede sig ud fra, hvilke bøger der kunne sælge godt blandt kristne. Konsekvensen blev, at man måtte afbryde samarbejdet med forlagslederen og afhænde forlaget med et stort økonomisk tab til følge. Ledelsen i Nyt Liv har gentagne gange efterfølgende understreget, at man fortsat har et stærkt ønske om at udgive kristen litteratur, og derfor sigter mod at genoptage denne virksomhed, når ressourcerne er til stede.

Selvom afhændelsen af forlaget organisatorisk og økonomisk indebar en svækkelse af arbejdet, var den med til at tydeliggøre, hvor Nyt Liv står i dag åndeligt og teologisk. Og netop ledelsens villighed til at lade det koste at følge en klar åndelig kurs og linie har vakt taknemmelighed og tillid også hos folk, som ikke tidligere har haft forbindelse til Nyt Liv. Mange af dem, som er søgt til Nyt Liv i de senere år, har netop gjort det, fordi de oplevede, at de her mødt en klar bibelsk forkyndelse og åndelig vejledning, som de kunne være trygge ved, og som kunne tjene til fornyelse, opbyggelse og frimodighed i troen på Jesus.

Ved et møde i januar 2009 redegjorde Nyt Livs formand, Bent Christensen, for bevægelsens formål, historie og aktuelle situation. I relation til det sidste pegede han på et bibelord, der står i 2 Kor 6,10: ”Som bedrøvede, dog altid glade.” Han understregede, at det ikke er muligt at se på den åndelige situation i vores land i dag uden at blive bedrøvet. Der er mange tegn på åndelig forførelse og frafald og få tegn på vækkelse og åndelig fornyelse. Alligevel er der grund til glæde og tak for Guds folk også i dag. Nådens og frelsens rigdom i Jesus er lige stor uanset de ydre omstændigheder. Guds riges herlighed er den samme til enhver tid. Det må vi rette vores opmærksomhed mod, for det er kilden til trøst, frimodighed og kraft under alle forhold. Bent Christensen påpegede, at vi ikke frelses ved, at fokus rettes mod de åndelige farer eller mod vore egne liv med deres nederlag og sejre. Frelst bliver vi, når vi hører om Jesus, synderes ven, og tager imod alt, hvad han har at give os. Dette er Nyt Livs formål: midt i en åndeligt mørk tid ved Guds ord og evangelium at vække og forny troens glæde over Jesus med henblik på Guds riges udbredelse.

v/ Mikkel Vigilius, februar 2009, revideret version
